

אהבה, ולכן מבקשת סמכוני באשישות גרבי יין המשומר שהוא בחי' המקיים ומחזק את האהבה בל תמוט (וכמ"ש בד"ה חכלילי עינים מיין ממה שטועם יינה של תורה פנימי' התורה נכנס יין יצא סוד הוא גילוי בחי' אהבה רבה כו' ונעשה חכלילי עינים התלהבות האהבה וגם חכלילי חיד' הטועם כו') רק תמיד יהיה בבחי' כלה כלתה נפשי לה' אחד וזהו בקשת כנס"י סמכוני באשישות שעי"ז יהי' תמיד עיני אל ה' ולא לעסוק כלל בדברים תחתונים. וע"ז משיב לה הקב"ה הסבי עיניך וגו' (כפ' ויחי דרמ"ז א' קדושים פ"ד א' וברכות בשה"ש) כי עם היות שזהו בחי' גדולה אבל זה צ"ל רק לפי שעה בשעת התפלה בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא, אבל אח"כ צ"ל בבחי' שוב והוא תכלית הבריאה כי בשביל הרצוא בחי' חכלילי עינים כו' לא היה צריך להיות ירדת והתלבשות הנשמה למטה כי למעלה הרצוא יותר. ואין זה תכלית העבודה וכמ"ש במ"א ע"פ כי תבואו אל ארץ מושבותיכם. אלא צ"ל בחינת רצוא ושוב אם רץ לבך שוב לאחד דהיינו כשמתעורר

האחי"ר ורצון להדבק בה' אחד שוב לאחד להיות לו דירה בתחתונים להמשיך אלהות בזה העולם דוקא ע"י לימוד התורה בענינים הגשמיים באו"ה ודיני ממונות ומעשה הצדקה וגמ"ח ותפלה ככוונה עדי"ז יהיה עיקר העבודה ולא בבחי' רצוא בלבד. וזהו הסבי עיניך שלא להיות הכל בבחי' רצוא בלבד וזהו מנגדי כמבואר בפ' אחרי (דע"ט ב') בענין שרפים עומדים ממעל לו. ועמ"ש בד"ה וישלח יעקב בענין בן עזאי, שהם הרהיבוני פי' לשון גדולה וכמ"ש והתגדלתי כו' כי בחי' רצוא הנ"ל נמשך מההתבוננות בגדולת ה' איך שלגדולתו אין חקר וכולא קמי' כלא חשיבי ולכן ירצה ויחפוץ להתכלל למעלה ולא להיות למטה. אך רצונו ית' דוקא להיות לו דירה בתחתונים כי במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותותו משא"כ בחי' רצוא לבד הוא בחי' הרהיבוני בחי' גאה וגדלות להתעלות למעלה מבלי שיהיה בחי' הדירה בתחתונים הנק' ענותותו וכמ"ש אשירה לה' בחי' רצוא כי גאה גאה בחי' רוממות כו'. והוא בחי' ועבד הלוי הוא להתעלות מעלמא דאתגליא לעלמא דאתכסיא הנק' הוא בחי' אתה הוא ה' לבדך, ולכן היה עבודת הלוי לשורר כו', אבל הלויים היו כפופים לכהנים כמ"ש וילוו עליך וישרתוך כי העיקר הוא ההמשכה שאח"כ בחי' שוב כו', וגם ניגון הלויים היה בחי' רצוא ושוב ולכן והניף אותם אהרן כו' להמתיק הגבורות כחסדים. כי בחי' השוב זהו אמיתית גדולתו יותר וכמאמר וענוה גדולה מכולם. ותדע שהוא כן שהרי אמר רם על כל כו' מי כה' אלקינו כו' המשפילי כו' פי' שעכ"ם מנשאים ג"כ אותו ומפני רוב התנשאותם אותו דקרו ליה אלהא דאלהיא הגבה למעלה הם ממעטים המשכת אלהותו בזה העולם כי אומרים שזהו השפלה אצלו להשגיח למטה. אבל באמת מי כה' אלקינו המגביהי לשבת יותר מן הרוממות שהם מחשבים כי הם סוברים שההתהוות ממנו ית' ע"ז עילה ועלול ושיש רבוי השתלשלות עילה ועלול כל כך עד שנתהוה עולם השפל. ולכן הוא השפלה לעילה וסבה ראשונה להשפיל א"ע כיכ למטה ועל כן סוברים שאינו משגיח למטה כו' אבל באמת שהוא ית' למעלה מעלה מבחי' זו דעילה ועלול כי הוא ית' בחי' סכ"ע ואצלו ית' הח"ע ועשייה גשמיות שניהו שיוין אי"כ כמו שמשגיח בחי'ע כך ממש משגיח בעשיה הגשמיות ובכל מעשה האדם הלוכו ושבתו וקומו וכל צרכיו כו' וזהו וענוה גדולה מכולם והיינו כי גאה גאה שרוממותו יותר מבחי' גאה וגדולה והיינו המשפילי לראות בשמים ובארץ. ומזה נשכיל ג"כ בדרך העבודה שאם העבודה רק בבחי' רצוא לבד להתכלל למעלה זהו שהם הרהיבוני שגדולתו ית' למעלה ואין זה רק מצד בחי' ממכ"ע והשתלשלות עילה ועלול בבחי' זו שייך לומר כן שגדולתו מתגלה למעלה יותר אבל באמת בבחי' סוכ"ע מעלה

אבל השתלשלות העולמות מאור א"ס ב"ה שלמעלה מההשתלשלות שאין אור א"ס ב"ה נמשך דרך התלבשות כלל דלית מחשבה כו' ורק מ"מ ההארה בא ממנו ואין עצמותו מתלבש בזה, ולכן לא מצאו בעלי הקבלה להמשיל ההארה היא אלא שיש לה אחיזה ויניקה כמו שערות שהן מותרות מוחין כו', והן הן י"ג ת"ד דהיינו מה שנקרא הקב"ה בייג מדות הרחמים ה' ארך אפים לא שייך לפניו ית' מצד עצמו מאחר שאין העולם תופס מקום כלל נגדו אלא מצד ההארה הנאה לידי התהוות מקור ההשתלשלות והשערות הנ"ל נק' קווצותיו קוצא דשערי כו' יודי"ן ווי"ן כו' שהוא רק קוץ כו'. ולכן נאמר רסיסי לילה שהטל שירד בלילה נעשה רסיסים לירד דרך בחי' שערות כו' וד"ל:

הסבי עיניך וגו'. והענין דהנה הצדיקים נקראו עיני ה' כמ"ש עין ה' אל יראיו וכתוב יצרנהו כאישון עינו. והנה העינים הם בחי' פנים ששם עיקר החיות ראייה שמיעה וגם במקום שאדם רואה שם מחשבתו, משא"כ בחי' אחוריים אין שם רק חיות מועט מה שנלקח מהארה וזו שבפנים והוא ענין השערות שאחורי עורף שהוא רק התפשטות הארה וזו בלבד מן החיות שבפנים, כמ"כ ענין ישראל שהם בחי' פנים ששם ראייה ושמיעה עיני ה' משוטטות כו' כדכתוב יאר ה' פניו אליך היינו שה' מאיר להם לישראל שיהיה להם בחי' פנים ורצון ותשוקה אליו ית' (וכמ"ש לך אמר לבי בקשו פני שיהיה גילוי פנימית הלב והיינו ע"י את פניך הוי' אבקש כמ"ש כמ"א ע"פ כי תצא כו' וזהו כמים הפנים לפנים כו') ומ"ש אח"כ עוד ישא ה' פניו היינו אף גם אם לפעמים עוונות מבדילים שאין לנו בחי' פנים עכ"ז ה' בטובו עושה לנו בחי' פנים אף בלי דעת כלל וזהו ישא ה' פניו אליך כו', (וכמ"ש במ"א שבחי' ישא הוא העלאה למעלה לבחי' שאין שם בחי' אחוריים כלל שהוא למעלה מבחי' צמצום ולכן משם יומשך יתר שאת לישא ולהמשיך בחי' פנים אף גם בשעה שאין לנו בחי' פנים וכמאמר פנים אין לנו פניך לחלות, ובחי' ראשונה נמשך ע"י מצות התורה וזהו את פניך הוי' אבקש והב' ע"י מצות דרבנן כמ"ש בגמרא והם מדקדקים עד כזית כו'), והנה פרעה אותיות הערף דהיינו שאין לו בחינת פנים כלל וכל החיות שלו הוא רק מאחוריים כמאן דשדי בתר כתפוי, וז"ש עשו אחי איש שעיר אף בהיותו אחי בקבלת הארה וזו מעט מהקדושה הוא רק מבחי' שערות שהוא אחורי עורף ולא בחי' פנים כלל. וזהו עבדים היינו לפרעה כו' ויוציאנו כו' בבחי' פנים, ולכן כ"א מישראל הרצון שלו תמיד לדבקה בה' אחד ואינו רוצה בשום אופן ליפרד ממנו ואף בעת עסקו במי"מ הוא רק בחי' שכחה שהוא ג"כ בחי' אחוריים. שהרי אף וכשנוכר בעת עסקו על ה' אחד יתעורר לבנו מאד לה' אחד וזו ומי בעמך כישראל גוי אחד בארץ אף בהיותו בחי' ארץ הוא גוי אחד (ועמ"ש ע"פ שובה ישראל כו' בהיותו קרוב כו' החזרת פניו) ומה שנדמה לנו שאינו כן הוא רק מחמת רוח שטות כו'. וזהו סמכוני באשישות דהנה ביומן הבית היה הקב"ה עמנו פכ"פ בלי שום מסך מבדיל (עמ"ש בפסוק כי ההרים ימשו) וה"ע אהבה בתענוגים, משא"כ עכשיו בגלות מחיצה של ברזל מפסקת כו' ונק' חולת אהבה שנחלשו חושי האהבה ואומרים על מר מתוך מפני שאין לנו טעם וריח כמ"ש טעמו וראו כי טוב ה' כו' טועמיה חיים זכו טוב ה' לכל, ולכן אף שבעת התפלה יש לכל א' בחי' פנים להשתוקק מאד לדבקה בה' אחד עכ"ז בעת עסקו במי"מ הוא בהסתר פנים מה' אחד (וזהו יונתי בסתר המדרגה כי יונתי הוא כמ"ש עיניך יונים בחי' פנים ועכשיו הוא בסתר המדרגה כו'), ואף בלימוד התורה בפשטים גשמיים שנתלבשה התורה בהשתלשלות רבות ושונות ג"כ אין לו בחי' פנים ודביקות לה' אחד מפני מחיצה המפסקת עתה להיות בחי' חולת

שניך כעדר הרחלים שעלו מן הרחצה שכולם מתאימות.
הנהי' פי' כעדר הרחלים הוא ע"ד מ"ש במ"א בד"ה ואלה המשפטים בפי' מ"ש ורעתי את בית ישראל זרע אדם זרע בהמה. שנשמות דאצילות נקרא אדם ונשמות דבי"ע נקרא בהמה וכן המלאכים נק' בהמה פני אריה פני שור כו' וע"ז נאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך שהוא המשכת הדעת והיינו ע"י משה רביא מהימנא וזה ענין קדוש ג"פ דישאל ומלאכים מקדשי לה לעילא ותתא כחדא שע"ז נמשך הדעת כו' כמ"ש בפע"ח שער עשירי פ"ד וספ"ג וע"ש שער ז' פ"ב. והנה ע"ז נאמר כעדר הרחלים שעלו מן הרחצה. כמשל הרועה שמרחיץ צאנו ע"ש גבי שש שנים יעבוד כו'. ולהבין מהו ענין שעלו מן הרחצה וענין שכולם מתאימות, יש להקדים ענין ג"פ קדוש. והנה עצמות המאציל ית' הוא רם ונשא וכל סדר השתלשלות דאבי"ע כלא חשיב קמיה וכמו משל ביטול טפה א' בים אוקיינוס ויותר מכן כי אין ערוך כלל אליו ית', וזהו אני הוי' לא שניתי אתה הוא קודם שנברא העולם אתה הוא משנברא העולם ואין העולמות פועלים בו ח"ו שום שינוי בהבראם מאחר דכלא ממש חשיבי, ולכן ההשפעה הנמשכת ממנו ית' להחיות הע"ם וכל העולמות מכונה בשם שערות וכמ"ש באד"ר (דקס"ה סיפ"ב) ת"י נימין דשערי כחושבן קדוש, כי פי' קדוש לשון הבדלה שהוא ית' מרומם לבדו ואינו נתפס ומתלבש בעולמות כ"א הוא טובב כולא עלמין כשוה השוה ומשוה קטן וגדול, ומה שנמשך ממנו בתוך העולמות זהו רק כמשל הארה היוצאת דרך נקבי וחלל השערות שאינו נוגע כלל להעצמיות, ולכן קדושה תליא בשערא דדוקא מבחי' סכ"ע שהוא קדוש ומובדל משם א"א שיומשך ההשפעה רק בבחי' שערות משא"כ למטה בהשתלשלות עילה ועלול כו', וז"ש בנוזר קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו שהנוזר עולה למקום גבוה ידמה לעליון. ולכן ממשיך השפע משערות דא"א שהוא בחינת קדוש אשר החכמה מאין תמצא היינו מבחינת שערות הנ"ל ונקרא אבא יונק' ממזלא כו', ועמ"ש מזה בד"ה ונקדשתי בתוך בניי, וזהו שאמרז"ל גבי נזירות הריני מסלסל פי' שמסלסל וממשיך מבחי' שערות דא"א שיתהוה מזה חכמה דאצ"י כו' וזהו פי' קדוש קדש ו' שהו"ו מורה על המשכת השפע מבחי' קדש העליון דרך השערות שהם כמו בחי' ווי"ו. וביאור ענין כינוי ההשפעה בשם שערות (מבואר בד"ה ולא אבה וע"פ ועשית בגדי קדש בענין זקן אהרן כו') שהשערות הן חלולין ויונקים מהמוחין שבראש ועכ"ז אין להם ערך ויחוס כלל עם המוחין כו' וכן הוא בחי' האותיות דבורי הרב שבהם עובר השפעת השכל כו' ע"ש. אכן באמת גם משל זה אינו דומה להנמשל, שבהנמשל הרי עיקר ושרש התהוות החכמה הוא ע"י ההשפעה הנמשכת מבחי' שערות הנ"ל שהם בחי' האותיות משא"כ בהמשל דבורי הרב לתלמיד שהתלמיד יש בו כח השכל מקודם רק שמבין שכל הרב ע"י עברו דרך האותיות כו'. ולכן השגת התלמיד יש לה ערך לגבי השגת הרב שהרי לא מהאותיות של הרב נתהוה עצם שכלו כי אם מנפשו המשכלת ולולי זה לא הי' מבין מאומה ע"י דיבורי הרב ואעפ"כ לא קאים אינש אדעת' דרביה עד ארבעין שנין מאחר שעברה ההשכלה דרך צירופי אותיות הדבור כו', אבל למעלה בהנמשל שהתהוות עצמיות חכמה דאצילות מהמאציל ית' הוא רק ע"י ההשפעה העוברת דרך אותיות הנקראים שערות ע"כ אין החכמה ערוך כלל לגבי למעלה מהחכמה כו':

ב והנה המשכת השפע מן המזלות דא"א לחו"ב הוא ע"י העלאת מ"ן מהביורים דבי"ע שע"י אתעדל"ת מעורר אתעדל"ע המשכת מ"ד ממזל השמיני ונוצר חסד. וזהו ענין שאומרים המלאכים וישאל קדוש להעלות מ"ן להמשיך מ"ד כו'. והנה עד"מ שמביאין

ומטה שוין ולכן עיקר העבודה זוקא בבחי' שוב בלימוד התורה בענינים גשמיים וצדקה וגמ"ח בפועל ממש וזהו מאמר הקב"ה לכנ"י שלא תהיה רק בבחי' רצוא לבד רק הסבי עיניך מנגדי ותהי' עבודתך בדברים תחתונים להמשיך אלהות למטה וזהו ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך וזהו יתגדל ויתקדש כו' בעלמא די ברא כו' שלפי שהוא ית' קדוש ומובדל מכל העולמות ע"כ יומשך גילוי אלקותו כעוה"ז הגשמי כו' וכמ"ש במ"א בפי' המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ המלך הגדול היינו בחי' ממכ"ע אבל הקדוש הוא סוכ"ע ולכן הוא בשמים ובארץ בהשוואה א':

שערך כעדר העצים. פי' אם תאמר איך יתכן הדרך הזה לעסוק בעבודה בדברים תחתונים הלא ח"ו בהעמיק מחשבתו בדברים תחתונים ישאר בלא שום דביקות וקדושה כלל לה' אחד וע"ז אמר שערך כעדר העצים ששערות הם מותרות הגוף לא עצמיות הגוף ולכן איתא בזהר שבשערות העצים יש יניקה לחיצונים. (וכך כשעוסק בדברים תחתונים נופל מבחי' פנים הנז' לעיל בבחי' אחוריים שמשם נמשך השערות והמותרות והוא ההתחכמות בעניני העולם ונק' מותרי מוחין והוא בחי' כעדר העצים, משא"כ מבחי' פנים אין מקום לשערות אלו כנ"ל, וא"כ איך אמר הסבי עיניך כו' שלא להיות בבחינת רצוא כו' כ"א בבחי' שוב בעבודה בדברים תחתונים והלא מזה יוכל להיות נמשך בחי' שערך כו' דעם היות התומ"צ הם אדרבה תכלית בחי' פנים כמ"ש באור פניך נתת לנו כו' אך כיון שנתלבשו בענינים גשמיים אשר הענינים גשמיים אלו הם בחי' אחוריים א"כ יוכל להיות נמשך אחר גשמיות הענינים ולכן אמרו האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו ועמ"ש סד"ה להבין ענין הברכות בענין חותם כבודך, אך ע"ז אמר שגלשו מהר גלעד גלישא תרגום קרחת גלישתא ובוהר פ' ויחי (דרי"ז) מאן דגליש כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא גבי וגלחה את ראשה. והיינו שאדרכה ע"י עסק התורה ומצות שהם עצמן מבחי' פנים לכן אף שנתלבשו בענינים גשמיים יש כחן לדחות ולהעביר המותרי מוחין כשישים לבו לזה. וזה נמשך מהר הגלעד פי' שזה כבר נעשה בימי יעקב ולכן ששמו גלעד מחיצה המפסקת כדכתיב עד הגל הזה אם נסתר כו' שלא יתקרבו הקליפות להקדושה כשיתראה הגל הזה. (והוא בחי' המסך המפסיק בין הקדושה לסט"א בחי' חשמ"ל ושרשו מהמסך המפסיק בין אצ"י לבריאה, שע"י מסך זה לא יוכלו הקליפות להתקרב לקדושת האצילות שהוא אור התומ"צ.) וענין הגל הזה בעבודה ומה שנק' הר הגלעד הוא מ"ש רז"ל רשעים נדמה להם כחות השערה וצדיקים נדמה להם כהר ועמך כולם צדיקים פי' שכל איסור קטן נדמה להם כהר ומסך מבדיל בינו לבין קונו (וזה כא ונמשך מבחי' יראת חטא, וענין יראת חטא הוא בחי' יראה הכלולה באהבה שמצד עוצם האהבה מתירא מן החטא שלא ינתק חבל האהבה כו' ולכן נדמה לו כהר ומסך מבדיל ונקרא הר הגלעד שהוא מחיצה המפסקת כו'. או הר הוא אהבה וחסד דקדושה שמוזה נמשך יראת חטא להיות גל. עד ומחיצה מפסקת בינו לסט"א, ועמ"ש מענין יראת חטא בד"ה ויקח קרח ובד"ה ראשי המטות ובד"ה אלה מסע"י) וממילא כשישים אל לבו כל הנ"ל שהוא בחי' הר ומחיצה מפסקת אפילו עבירה קלה שבקלות ממילא לא ישאר ח"ו בעניני גשמיים בלי כוונת הלב המשכת אלהות בזה הדבר, וזהו גליש למטרוניתא ע"י העבודה כי הוא גלישת השערות דמטרוניתא ועמ"ש סד"ה ביום השמיני שלח גבי לפני קרתו כו'. גלעד הוא של אבנים כשהבית נופל ונעשה חורבה נק' גל כמ"כ אבנים הם אותיות וכשהצירופי אותיות הם בדברים בטלים נעשה בית חורבה ולכן זהו הר ומסך מבדיל כו':